

Sygn. akt V CSK 646/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Powiatu B.

przeciwko W. D.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód Powiat B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 września 2019 r. zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w O. przez oddalenie powództwa o ochronę dóbr osobistych i zapłatę.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne a mianowicie: „czy w świetle art. 24 § 1 i 2 k.c. oraz art. 43 k.c. niemożliwe jest naruszenie dóbr osobistych osoby prawnej przez negatywne, nieprawdziwe twierdzenia o osobach pełniących funkcje organu osoby prawnej, o ile twierdzenia te nie wskazują wprost, iż dana osoba pełni funkcję organu osoby prawnej. Jednocześnie powód podniósł, iż istnieje potrzeba wykładni tych przepisów albowiem przytoczone w skardze kasacyjnej orzeczenia nie pozwalają na jednoznaczną interpretację tych przepisów.

Wobec powołanych podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy uwzględnić utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo

niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ., z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, nie publ.).

Ponadto jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Jak widać obie wskazane przesłanki uzależniają przyjęcie skargi kasacyjnej od wykazania, że przedstawione zagadnienie nie zostało wcześniej rozstrzygnięte albo też pomimo rozstrzygnięcia nadal orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej samej kwestii jest rozbieżne. Analiza judykatów, także tych wskazanych w skardze kasacyjnej, nie uprawnia wniosku, iż istnieje potrzeba interwencji Sądu Najwyższego. Dotyczy to także argumentu sięgającego do rozbieżności orzecznictwa. W wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy dopuszcza bowiem możliwość uznania, iż wypowiedzi, które przypisują osobom wchodzącym w skład jednostki organizacyjnej osoby prawnej, organu osoby prawnej, niewłaściwe postępowanie związane z wykonywaną przez nich funkcję mogą spowodować utratę do samej osoby prawnej zaufania potrzebnego do prawidłowego jej funkcjonowania, naruszają dobre imię tej osoby prawnej (z wielu orzeczeń zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2007 r., II CSK 392/06, nie publ., z dnia

13 stycznia 2010 r., I CSK 790/10, nie publ., z dnia 22 stycznia 2015 r., I CSK 16/14, nie publ., z dnia 16 listopada 2017 r., V CSK 81/17, nie publ.). O tym, czy rzeczywiście w ten sposób dochodzi do naruszenia dobra osobistego osoby prawnej, decydują w każdym przypadku konkretne okoliczności faktyczne sprawy i obiektywne kryteria. Podobnego zdania był Sąd Apelacyjny, który dostrzegł, iż ścisłe rozgraniczenie sfer działalności osoby fizycznej i organu osoby prawnej działającej przez piastuna odpowiedniej funkcji może napotykać istotne trudności i dlatego muszą one być rozwiązane w ścisłym związku z realiami rozpoznawanej sprawy. Na gruncie ustalonych okoliczności faktycznych Sąd Apelacyjny uznał, że krytyka w formie komentarza pod postem zamieszczonym na profilu prowadzonym przez osobę pełniącą funkcję starosty nie narusza dóbr osobistych Powiatu B.. Sąd podniósł też, że krytyka była skierowana do urzędu miasta i do osoby wymienionej z nazwiska, która umieściła post na swoim profilu internetowym.

Wskazana zależność rozstrzygnięcia od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy, przy znajdującym jednoznaczne oparcie w orzecznictwie poglądzie o dopuszczalności ochrony dóbr osobistych osób prawnych w związku z krytycznymi wypowiedziami dotyczącymi osób sprawujących określone funkcje w organach tych osób prawnych sprawia, że odpowiedź na zadane w skardze pytanie sprowadziłaby się tylko do przedmiotowej sprawy.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez pozwanego przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z art. 98 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.

jw